

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: —

Cím: *A koronázó mise.*

Forrás: *Budapesti Hírlap.*

Bp.

(Hely)

1916. XII. 27.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old

Osztályozás

Tárgy

783

Hely

Idő

'1916'

Személy

Közp. nyomt. XX cs. 23. sz.

A koronázó mise.

Az a csodálatosan szép és magyar muzsika, melynek misztikus hullámai a koronázás magasztos ünnepén betölti majd a koronázó templomot, megrezegtetvén a lelkek hurjait, Első Ferenc József koronázásán zendült föl először. Az új Magyarország verőfényes hajnalán, az ifjú magyar király alkotmányos trónralépésének napján a magyar művészet is be akarja mutatni hódolatát. A választás Liszt Ferencre esett. Egyszerűségi lelkesedéssel a nagymestert ítelték méltónak, hogy az ő zenéjének hangjain szárnyaljon föl az Egek Urához a nemzet hálaímeje.

A magyarság vágyainak és törekvéseinek azonban ezuttal is Bécs igyekezett utját szegni. Mindenféle kicsinyes akadállyal igyekeztek elkedveltleníteni Liszt Ferencet. A cselszövők először az etiketre hivatkoztak, mely nem engedi meg, hogy a Habsburg-ház bármilyen ceremóniájánál más kompozíciót játszanak, mint az udvari zeneszerzőét. Símor hercegprímás azonban nem törődött az intrikákkal és fölkerítte Liszt Ferencet, hogy minél hamarabb írja meg a *Koronázó Misé*t. A mester örömmel vállalkozott a nagyszerű föladatra: Paratum cor meum: cantabo et psalmum dicam (Szívem kész, énekelni fogok és zsoltárt mondani), írja barátjának, August Antal bárónak 1867 március 20-án és nyomban munkához fog.

A fővárosban ezuttal hire terjedt, hogy az osztrák zenészek mindent elkövetnek, csak hogy megakadályozzák Liszt művének előadását. A magyar muzsikusok is tüstént szervezkedtek az aknamunka ellensúlyozására. Bizottságot alakítottak, melynek tagjai voltak: August An-

tal báró, az ismert műbarát, Engesser Mátvás, a belvárosi plébánia-templom karmestere, Huber Károly, a Nemzeti Színház karmestere, Rosti Pál, a lelkes zenekedvelő és Eötvös kultuszminiszter sógora, Reményi Ede, a jeles hegedűművész, Ábrányi Kornél, a Zenészetű Lapok szerkesztője, továbbá a két zeneszerző, Erkel Ferenc és Mosonyi Mihály. Láthatjuk ebből a névsorból, hogy művészetünk legkiválóbbjai egyesültek a nemzeti cél elérésére.

Míg Liszt római magányában elméje és szíve legjobb tudásával dolgozott a misén, a bécsiek sem maradtak télen és akciójuk már-már a siker reményével kecsgetett. Ekkor a bizottság Falk Miksa közvetítésével dicső emlékeztető királynéknak fordult, ki egy felsőbbrendű mozdulattal elhallgattatta az udvaroncok cselszövő hadát és szabad teret nyitott a magyar génusz érvényesülésének. Az egész magyar művészvilág boldogan lelekezett föl.

A magyar alkotást azonban magyar muzsikusok akarták bemutatni. Ez a szándék leközdetlenül nehézségekbe ütközött. A bécsi udvar törvényei azt kívánták, hogy a koronázás aktusa alatt a Hofkapelle működjék közre. Hiába agítált, kért, könyörgött a bizottság, az etikett még a királyné akaratánál is erősebb volt. Végre is a magyar zenészeknek vissza kellett vonulniok és belenyugodniok a megváltozhatatlanba. Közben a bécsiek még egy ürüggyel megkísérelték visszautasítani Liszt miséjét. Azzal a kifogással éltek, hogy a munka olyan későn fog elkészülni, hogy nem lesz elegendő idő a szólások kiírására. De a bizottság jó eleve számolt ezzel a lehetőséggel is. Mihelyt megérkezett Rómából a vezérkönyv, Mosonyi, ki legjáratosabb volt Liszt kézírásának olvasásában, azonnal két példány-

ban lemásolta, Engesser pedig kiírta a szólásokat. Így a bécsieknek is föl kellett hagyniok a további intrikával.

Májusban elkezdte tanulni a Hofkapelle Liszt koronázó miséjét. Néhány nap múlva Doppler Ferenc, a Bécsben élő világhírű magyar fuvolaművész elragadtatással írja Huber Károlynak, hogy milyen fenségesen szép művet alkotott Liszt Ferenc. Kivált a Glória magyaros tüze még az osztrák muzsikusokat is lázba ejtette. A Benediktus légies finomsága hegedűszólóját, mely Reményi Ede számára íródott, Hellmesberger tanár játszotta.

Junius 4-én érkezett meg a bécsi zene- és énekkar Pestre. Másnap délelőtt tartották az első próbát a Mátvás-templomban Liszt jelenlétében. A próbát Preyer Gottfried vicekarmester vezette, mert Herbeck udvari karnagy súlyosan megbetegedett. A bécsiek gondosan adták elő a nehéz művet, de az énekesek és zenészek csekély száma miatt a kompozíció szépségei nem ragyoghattak teljes fényben. A június 8-iki koronázásra Liszt nem kapott hivatalos meghívót. Nem törődött a gonosz és ostoba mellőzéssel, hanem a kóruson a zenészek közé ülve hallgatta miséjét, mely mindenkire leirhatatlan, szinte transzcendentális hatást tett.

A nép azonban fényes elégtételt szolgáltatott a nagy magyar mesternek. Még mielőtt a menet elhagyta volna a templomot, hogy a koronázó dombhoz vonuljon, Liszt lejött a kórusról és a Lánc-hídon át a plébánián lévő lakása felé tartott. Mikor a két oldalt díszes embersővénnyel szegélyezett uton végigment fekete talarjában, a nyári szélben lobogó fehér hajával, viharos éljenzés zugott feléje. A nép ünnepelte a művészet fejedelmét.

Székesfővárosi házinomua 1910